

Handelshøyskolen BI

MAN 51271 Terrorism and Counter-Terrorism

Term paper 60% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	17-01-2022 09:00	Termin:	202210
Sluttdato:	30-05-2022 12:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202210 11595 IN02 W P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Nandhanik Piash Barua, Haybat Rashid Hacham

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Hva er sannsynligheten for at IS gjennomfører et angrep i Norge i løpet av de neste fem årene?
Navn på veileder *:	Ellen Haugestad

Inneholder besvarelsen konfidensielt materiale?:	Nei	Jeg bekrefter innlevering til biblioteket *:	Ja
---	-----	---	----

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	15
Andre medlemmer i gruppen:	

Innholdsfortegnelse

Innhold

Innholdsfortegnelse	1
Sammendrag	2
Hva er sannsynligheten for at IS gjennomfører et angrep i Norge i løpet av de neste fem årene?	3
Innledning	3
Bakgrunn	3
Hva er indikator og indikatoranalyse?	6
Intensjon	6
<i>Årsaken for at IS utgjør en trussel mot Norge</i>	7
Organisasjonen IS som indikator	9
IS' kapasitet til å gjennomføre angrep i Norge	9
<i>Rekruttering</i>	9
<i>Våpen</i>	11
Modus Operandi	12
<i>Taktikk</i>	13
Målutvalgelse	13
<i>Finansiering</i>	14
Trusselvurdering	15
Konklusjon	17
Litteraturliste	18

Sammendrag

Denne oppgaven handler om terrorgruppen Den islamske staten (IS) som fenomen og sannsynligheten for at organisasjonen vil gjennomføre et angrep i Norge i løpet av de neste fem årene. Dette er interessant med tanken på utviklingen i trusselbildet som endrer seg betraktning i verden i lys av mange hendelser. Først kontrollerte IS store områder i Irak og Syria i perioden 2014-2016, der de hadde evne til å trene opp masse mennesker, som gjennomførte svære angrep i Europa. Deretter ble organisasjonen nedkjempet og ligget med brukket rygg i mange år. Så har en rekke politiske hendelser gitt organisasjonen mulighet til å gjenoppbygge seg ved å rekruttere mennesker i flere regioner. De strenge tiltakene i Europa har gjort at omfattende terroraksjoner ble holdt langt unna. Denne oppgaven vi ta for seg utviklingen i verden og IS som en organisasjon. Hvorvidt vil IS sin kapasitetsbygging og intensjon være tilstrekkelig for å gjennomføre et angrepet Norge.

Hva er sannsynligheten for at IS gjennomfører et angrep i Norge i løpet av de neste fem årene?

Innledning

I årene 2014 til 2021 gjennomførte terrororganisasjonen IS 129 større angrep i Europa. Angrepene førte til den største opprustningen av europeiske sikkerhetstjenester siden 2001. Syv år etter at IS styrte et territorium på størrelse med England har imidlertid gruppen mistet hele sitt territorium i Syria og Irak og har ikke gjennomført angrep av noe særlig grad i Europa siden 2019. Til tross for at IS er svekket oppfordrer IS sine tilhengere til å gjennomføre nye angrep og flere europeiske sikkerhetstjenester vurderer at gruppen fortsatt har intensjon og kapasitet til å gjennomføre operasjoner i Europa. Denne trusselvurderingen vil derfor vurdere sannsynligheten for at terrorgruppen IS vil gjennomføre et angrep i Norge i løpet av de neste fem årene. Ved å gjøre et dypdykk i gruppens etablering og historikk samt en gjennomgang av ideologien gruppen følger skal vi svare på om IS er en trussel mot Norge. Deretter ved å se på IS sin intensjon, kapabilitet og trussel utvikling skal vi gjøre en sannsynlighetsvurdering om IS vil utføre et angrep på Norge innen en fem-års ramme. Trusselvurderingen baserer seg på et bredt utvalg akademiske kilder som omhandler IS' historiske utvikling, ideologi, taktikk og mål. For å vurdere IS' angrepshistorikk og intensjoner benytter trusselvurderingen offentlig tilgjengelige vurderinger fra Politiets Sikkerhetstjeneste (PST), Etterretningstjenesten og europeiske sikkerhets institusjoner som Europol. Det at IS omtales av såpass mange nasjoners sikkerhetstjenester betyr i aller høyeste grad at IS er en trussel som må tas på største alvor.

Bakgrunn

Islamsk terrorisme i Europa presenterer den historiske bakgrunnen for dagens jihadistiske terrortrussel mot Europa, som er dominert av Den islamske staten (IS). De fleste IS terroristene i Europa opererer som "ensomme ulver" (Nesser, 2018). Terrorismen består av tre elementer. Den første er at den alltid har et politisk mål eller

agenda. Det andre elementet er at den alltid er voldelig og i tillegg truer med vold. Tredje elementet er at terrorisme har som hensikt i å skape psykologiske konsekvenser, ikke bare på et offer eller sted, men mer omfattende på hele samfunnet (Hoffmann, 2017.s 43).

IS som også har flere navn deriblant ISIS, ISIL og Daesh er en ekstrem jihadistisk organisasjon og/eller en militant islamistgruppe. Organisasjonen blir som oftest i Midtøsten og blant arabisktalende mennesker kalt Daesh. Daesh er et akronym for Dawlat al-islam fi al-Irak wa al-Sham oversatt betyr dette Staten islam i Irak og Levant. Den islamske staten som nevnt tidligere har flere navn med dette kommer av organisasjonens ekspandering. (Nesser. P, 2022).

Det var flere faktorer som gjorde at IS vokste seg sterke i Irak. Disse var blant annet sjiamuslimenes undertrykkelse av sunnimuslimer i Irak. Etter at regimet til Saddam Hussein ble felt følte mange sjiamuslimer bitterhet og hadde et ønske om hevn etter tiår med undertrykkelse under Saddam-regimet. Etter den amerikanske invasjonen innførte derfor den første sjiamuslimske regjeringen en avbaathifiserings lov (Zeed, 2016) som forbød en stor mengde sunnimuslimske soldater og offiserer fra å jobbe for den nye irakiske staten. Etter at USA trakk sine militære styrker ut av Irak i 2011 tiltok diskrimineringen av Iraks sunnimuslimer og IS fant mange desillusjonerte tidligere offiserer og soldater som de kunne rekruttere. De fleste av IS øverste beslutningstakere tjenestegjorde enten i militære eller sikkerhetstjenester under Saddam Hussains-regimet (Weiss & Hassan, 2016, s. xviii). Deretter var det flere faktorer som bidro til den eksplosive veksten organisasjonen fikk. Zarqawi sin gruppe sprang ut av AQ i Afghanistan og han reiste til Irak og etablerte AQ-I. Nettverkene i Syria og Irak hadde de selv laget. De ble nesten helt slått av amerikanerne, men krigen i Syria, uttrekkingen av amerikanske styrker og Maliki-regjeringens tiltagende diskriminering ga dem en mulighet til å bygge seg opp på nytt. Da Assad-regimet mistet kontrollen over deler av Nord- og Øst-Syria fra 2012, ga AQ-I helt nye muligheter til å operere og bygge seg opp. Først ved å sende al-Jolani til Syria for å opprette Jabhat al-Nusra. Gruppen rekrutterte tungt blant syriske sunnier og involverte lokalbefolkningen i å styre områdene de beslagla. (McCants, 2015. s.88). Deretter når al-Baghdadi og resten av AQ-I flyttet inn i Øst-Syria (Weiss & Hassan,

2016). IS appellerte frem målet/visjonen om et sted for muslimer hvor islamsk regler, lover og skikker var det som kun gjaldt. En slik fremtidsvisjon appellerte til mange yngre mennesker, kvinner, samfunnets utenforstående, kriminelle, idealister og eventyrlystne. En annen årsak var at Tyrkia aldri stengte grensen sin til Syria. Tyrkia ønsket å støtte den syriske opposisjonen i deres kamp mot Assad-regimet. En utilsiktet konsekvens var imidlertid at IS kunne operere på begge sider av grensen og at fremmedkrigere som ville slutte seg til IS i Syria fikk en enkel reisevei. Det maktvakuemet som oppstod etter USA sin tilbaketrekning, ga en militær mulighet for IS å innhente mye amerikansk militært utstyr og oljeinstallasjoner. Til slutt, men ikke minst så hadde IS i sin ekspansjon en meget effektiv propaganda maskineri og brukte krypterte apper for kommunikasjon. Samt var de hyppig i bruken av sosiale medier. (Nesser, 2022). Appeller til sekterisme og religiøse åpenbaringer er populære rekrutteringsverktøy, ved å slutte seg til IS, forsvarer man troen og man blir Guds verktøy for tidenes ende. Kaoset i Midtøsten, spesielt i Syria, har av historiske grunner en fremtredende plass i profetens ord. Det gjorde at mange islamske utsagn virket relevante for dagens verden (Byman, 2016. s. 137).

ISIS og ISIL er bare to ulike vestlige oversettelser av gruppens navn. Gruppen hadde hele veien ett navn, men vestlige land var litt uenige i starten om hvordan man skulle oversette al-Sham. Noen oversatte det med Syria og fikk da ISIS, mens noen oversatte det med Levanten og fikk ISIL. I Norge startet vi med ISIL, men amerikanerne gikk for ISIS. Daværende UMIN Børge Brende ble lei av å lese ulike forkortelser og ga beskjed om at vi i Norge skulle bruke den samme betegnelsen som amerikanerne (E24, 2014). Senere byttet ISIS/ISIL navn til IS. Det skjedde når al-Baghdadi erklærte den islamske staten fra talerstolen i Mosul. Da ble det IS for gruppen og gruppens tilhengere, mens vi i vesten fortsatte å holde på ISIS fordi noen her hjemme og i USA var redde for å støte vanlige muslimer hvis vi «anerkjente» IS som IS.

IS omtales som en jihadistisk organisasjon, hva er dette? Jihadisme er i korte trekk voldelig islamisme. Islamisme er i seg selv arbeidet med å etablere islamske stater underlagt muslimsk lov (Sharia). Islamismen ble til som en politisk bevegelse etter etableringen av det muslimske brorskapet i Egypt i 1928. Man kan si at islamismen er

overgangen fra nasjonalisme. For mye av det som har skapt grobunn for islamisme er blant annet bitterhet og skam over mislykkede postkoloniale vestlige og soviet-inspirerte styreformer samt arabiske nasjonalismen. Det var en stor skamfølelse etter at flere arabiske land ble slått militært av Israel i 1948, 1956, 1967 og 1973. (Nesser, 2022). Den islamske revolusjonen i Iran ga mye inspirasjon for islamismen og medvirket i større grad til at islamismen ble en plattform for politisk mobilisering. Samt etter invasjonen av Afghanistan i 1979, i tillegg til statlig støtte fra land som Saudi Arabia, Pakistan, Gulf Statene og USA bidro til den totale overgangen fra nasjonalisme til islamisme. (Nesser, 2022).

Hva er indikator og indikatoranalyse?

I en indikatoranalyse så er en indikator det motparten/fienden/terrorgruppen gjør eller vil gjøre i forberedelsen på å begå terrorangrep. Jo flere faktorer terrorgruppen gjør eller vi antar vil gjøre blir til en indikatorliste (Grabo, 2002). F.eks IS sin rekruttering av individer, radikaliserings, våpen eller tilgang på ressurser er indikatorer. En voldsom utvikling i en indikator, betyr ikke automatisk at den vil skape trussel. Den må settes i sammenheng med andre indikatorer, som til sammen utgjør en trussel.

Intensjon

Noen av målet til IS er å etablere en islamsk stat, iverksette islamsk lov, via vold eller med makt og beseire Kufar (vantroe, vesten). Jihad fi Sabil Allah som oversatt betyr å kjempe i guds navn er et nøkkelbegrep her innen definisjonen av jihadisme og kan i prinsippet gjøres over alt. Mer praktisk skjer dette i land hvor muslimer er majoriteter. Hovedmålet til Jihadismen er å reetablere det islamske kalifatet. (Lia & Nesser, 2016). Utøvere av jihadisme kan være både Sunni og Shia grupperinger. Men begrepet brukes i dag nesten utelukkende om ytterliggående sunnimuslimske grupper som al-Qaida og IS, altså grupper med et verdensomspennende mål. Jihadisme blir kritisert vedrørende at dens betydning blir tolket feil, da jihadisme også er den spirituelle kampen en troende muslim har inni seg. (Nesser, 2022).

Intensjonen til IS for å angripe Norge er for å slå tilbake mot den internasjonale CT-operasjoner som Norge er en del av, både i Irak og Syria, også som en del av MINUSMA-operasjonen som foregår i Sahel-regionen. Provokasjon og Koranbrenningen av høyreekstremisten kan fremprovosere vold og motreaksjoner. Hovedmålet til høyreekstremisme er å fremprovosere vold fra jihadister, noen som gjør at høyreekstremister får støtte hos befolkningen hvis de får bekreftet at migranter og islamister står bak ødeleggelser av samfunnet. Dersom provokasjon fra høyreekstremister fortsatte, vil dette øke sannsynligheten for at jihadister vil gjennomføre et angrep i Norden generelt og Norge spesielt, om Norge tillater å brenne koranen i områder der muslimer befinner seg med store antall. E-tjenesten bekrefter denne påstanden om provokasjon i sitt årlig trusselvurderingen. "Dersom det oppstår hendelser som oppfattes å krenke islam eller muslimer, kan angrepsaktiviteten blusse opp raskt. Vestens uttrekk fra Afghanistan og USAs avtakende engasjement i Midtøsten og Afrika gir terrorgrupper i disse områdene økt spillerom (Fokus, 2022. s. 23).

Årsaken for at IS utgjør en trussel mot Norge

Dette kapittelet går dypt i intensjon som en viktig indikator for å vurdere en trussel. Intensjonen relateres til verdiene og behovene til organisasjonen, og sier noe om hvorfor IS gjør som du gjør. Intensjonen er en forutsetning, og en drivkraft for å skape det samholdet som IS-medlemmer er knyttet til. Intensjonen er den viktigste som vil få IS-sympatisører til å gjennomføre et angrep i Norge. Ifølge IS' ideologi tilhører Norge den delen av verden som organisasjonen er i krig med. IS' jihadisme deler verden i tre, først ved å bruke betegnelsen Dar-al-Islam, der hvor Islam er. Dette menes med at der islam er, finnes det fred. Deretter brukes betegnelsen Dar-al-harb, der hvor det er krig. Menes med at her kan eller burde man iverksette kamp eller krig. Til slutt brukes betegnelsen Dar al-ahd, der freden under avtale opprettholdes. Menes med at muslimer er under beskyttelse. IS ser på Norge som en del av Dar-al-harb, derfor utgjør IS en trussel mot Norge fra et ideologisk perspektiv (Lia & Nesser, 2016).

Jihadistisk ideologi operer med flere begreper som skiller mellom «oss» og «dem». Det viktigste begrepet er Wala wa'l-bara som betyr lojalitet og avvisning. I dette

begrepet ligger det at man skal omfavne Islam og avvise alt annet, samtidig som man må holde ikke-muslimer på avstand. Et annet sentralt begrep er kafir/kuffar som betyr vantro og er en nedverdiggende betegnelse på en ikke-muslim. Murtad, som betyr frafallen og Takfir, utestengelse er alle betegnelser som bygger opp om “oss mot dem” delen innen jihadistisk ideologi (Lia & Nesser, 2016).

Som tidligere nevnt har IS som målsetning å etablere et verdensomspennende kalifat. Fra tidligere i historien så har kalifater utviklet seg til multietniske transnasjonale imperier. Lederen for kalifatet kalles Caliph. Abu Bakr Al Baghdadi som var lederen for IS erklærte seg selv som Caliph. En Caliph er også overhode for hele den islamske nasjonen, som igjen kalles for Ummah. Underliggende Caliph har du en eller flere Amir, som betyr prins eller leder. En Amir må gjøre noe som kalles Baya, det betyr at Amiren sverger troskap til Caliphen. Med tanke på at IS en periode hadde territoriell kontroll over deler av Irak og Syria med ambisjoner om å bli et kalifat, er det mer riktig å kalle IS for en Imara, som betyr islamske proto-stater. (Lia & Nesser, 2016).

Jihadistisk ideologi definerer klart og tydelig hvem fienden er. Fienden deles hovedsakelig i tre hvor du har den indre eller nære fienden, som kalles Al-adu al-qarib. Innenfor denne definisjonen har du al-taghut, diktatorene. Mange av de arabiske diktatorene mente IS var al-taghut, f.eks Bashar al-Assad i Syria. Deretter har du den ytre eller fjerne fienden, som kalles Al-adu al-bayd. Under her defineres USA, Israel og deres allierte som al-Salibiyun, korsfarerne. NATO kan også gå under al-Salibiyun. Siden Norge er medlem av NATO samt alliert med USA faller Norge inn under IS' definisjon av både den fjerne fiende og korsfarerne. Til slutt har du de som kalles Khawarij, dette er de frafalne eller de som går fra islam. Sjiamuslimer blir sett på som Khawarij og kalles rafida. Innenfor Khawarij har du Takfiris, dette er muslimer som blir anklaget for å være vantro (Nesser, 2022).

Islamisk ideologi har også formet IS sine militære operasjoner. Gruppen kjempet hardt for å vinne den lille syriske landsbyen Dabiq fra Den frie syriske hæren. IS knytter landsbyens betydning til et ordtak fra profet Mohammad, som erklærte det området der muslimer ville beseire "romerne" (Nå tolkes til å bety vesten) (McCants,

2016. s. 102). Da IS erobret landsbyen genererte det en rekrutterings-bonanza for IS (McCants, 2016. 139).

Organisasjonen IS som indikator

Organisasjonsutvikling er en viktig indikator i trusselbildet. IS ledes av en Caliph med Shurarådene under seg. Til tross for store endringer organisasjonen har vært gjennom, men shurarådene eksisterte alltid og spillere en viktig rolle, i tillegg til diverse komiter. IS er den terrororganisasjonen som satser mest på internett og propaganda. I tillegg til eksistensen i Irak og Syria ISIS, opererer IS med flere filialer som IS-KP i Afghanistan, IS-WAP i Nigeria, IS-SP i Sinaihalvøya, IS-S i Somalia og IS-GS i Sahel-regionen. IS-KP, ISIS og IS-GS opplever en økende trend i rekrutteringen som en følge av diverse politiske aksjoner og ustabilitet i deres regioner. Selv om situasjonen er ikke like bra for IS som den var før, men IS-KP og IS-GS kontrollerer territorier og får tak i våpen og muligheter til rekruttering og opptrening. Dette utdyper vi under kapittelet Rekruttering.

IS' kapasitet til å gjennomføre angrep i Norge

Kapasitet er trusselaktørens evne til å gjennomføre et angrep. Dersom IS vil gjennomføre et angrep i Norge, må det foreligge tre nødvendige komponenter. De er folk, våpen og tilgang. Dagens IS er ikke i nærheten av hva de var i 2015, hverken på folk, våpen eller tilgang til Europa. Dessuten er de europeiske mottiltakene langt sterkere i 2022 enn de var i 2015. I 2020 lå IS med brukken rygg og hadde få muligheter til kapasitetsbygging på grunn av kontraterror operasjoner som forgikk i områder de eksisterte. Likevel opplever IS en økende trend i kapasitetsbygging i 2022. Når vil de bli representert de viktigste faktorene som må ligge til grunn for at et terrorangrep kan finne sted

Rekruttering

Levetiden til en terrorbevegelse er avhengig av deres evne til å rekruttere nye medlemmer, i tillegg til gruppens appell til aktive medlemmer og passive sympatisører (Hoffman, side 237). IS er i en fase hvor de prioriterer å bygge opp

kapasitet i flere regioner i verden istedenfor å angripe vestlige mål. I Syria er angrepet på Ghwayran-fengselet i slutten av januar 2022 er en indikasjon på kapasiteten ISIL har bygget opp de siste årene (Fokus, 2022) mens i Irak er konflikten mellom Tyrkia og PKK (Kurdistan Worker's Party) i Sinjar, har resultert i et fokus skiftet fra IS-bekjempelse til denne konflikten. Dette har gitt IS muligheten til å omorganisere seg og rekruttere nye medlemmer.

I Sahel-regionen får IS masse spillerom. IS-GS (Islamic State in The Greater Sahara) Frankrike valgte å trekke tilbake de 5100 soldatene de har i Mali for å bekjempe terror, dette vil nok skape stor jubel for terrorgruppene, spesielt IS (Roalsø & Veum, 2021). Dette gir IS stor mulighet til rekruttering av nye medlemmer, også for å kontrollere større territorium. Libya-konflikten har nærret Sahel-regionen med våpen. Svak grensekontroll i Libya, Niger, Tsjad, Mali og Mauritania, også en region som er preget av fattigdom og arbeidsledighet har gjort det lett å rekruttere nye medlemmer til terrorgrupper. Sahel-regionen er ikke langt unna Europa, som opplever noe migrasjon-bevegelse over Middelhavet. Libya og Algerie er blitt et transittland for migranter fra vest og sentral Afrika som krysser havet over til Europa. Jeg jobber som tolk for UDI og PU, og har tolket for mange migranter som har krysset Middelhavet fra Algerie til Spania. Med tanken på utviklingen i Sahel, ringer det varsel alarmer når det gjelder terrorister som har muligheten til å reise til Europa. Det er sannsynlig at terrorgrupper vil angripe land som er en del av de fredsbevarende styrker, som Norge er en del av. Dette for å sende signaler til lokalbefolkningen om å støtte terrorgrupper. IS har hatt som en strategi om å angripe Vesten for å sende signaler til lokalbefolkningen om at Vesten som ikke klarer å beskytte seg selv vil neppe klare å beskytte dere. Etterretnings vurderinger fra land som samarbeider med FN anslår antall IS-tilknyttede krigere i både Nigeria, Niger, Kamerun, Tsjad, Mali og Mosambik til mer enn 7000 krigere, amerikanske og vestlige antiterror tjenestemenn advarer om at tallene vokser fortsatt (Seldin, 2022) Dette er en tydelig indikator på økt kapasitetsbygging for IS. I 2020 ble to IS-medlemmer tatt i Spania etter å ha brukt uregelmessig reiserute fra Nord-Afrika til Europa (Europol, 2021).

Flyktningstrømmen til Europa er med å bidra til økt kapasitet for IS. I 2015 brukte Putin migranter som våpen mot Norge, det er tenkelig at Putin vil gjenta denne taktikken. Dersom dette skjer vil det være risiko for at terrorister vil skjule seg blant

migranter. Radikalisering blant migranter er med å øke trussel mot Norge. I 2021 ble en 16 år gammel gutt fra Syria dømt til fem års fengsel for terrorforberedelser og deltagelse i terrororganisasjonen IS (Aftenposten, 2021). I Storbritannia ble en libysk statsborger fengslet på livstid for å drepe 3 personer med kniv. Angrepet var ideologisk motivert og ble regnet som et terrorangrep. Han hadde lyvet om sin bakgrunn som en del av den islamske gruppen Anar al-Sharia i Libya (Pitas, 2021).

Hjemvendte fremmedkrigere er en annen faktor som forsterker IS sin kapasitet til å rekruttere eller gjennomføre et angrep i Norge. I mai 2019 oppga PST at det trolig var rundt 20 norske fremmedkrigere igjen i Syria og Irak, mens 40 var antatt kommet tilbake til Norge eller reist til andre land (Leraad & Stenersen & Larsen, 2019).

Rekruttering til IS er hurtiggående uten en lang radikaliseringsprosess. Alderen har noe å si da yngre mennesker er lettere å radikalisere enn eldre (Europol, 2016). En stor andel av fremmedkrigere som sluttet seg til IS hadde en eller annen form for psykiske helseplager, i tillegg var det en stor andel som også hadde et kriminelt rulleblad. Europol stiller spørsmål i om det skjer en spesifikk målrettet rekruttering av personer med et kriminelt rulleblad grunnet at disse individene potensielt har større kapasitet til å utøve vold (Europol, 2016). I 2020 foregår rekrutteringen til IS fortsatt på nett. Via apper slik som Telegram og Whatsapp. Men det foregår også rekruttering utenfor nettet ved at individer via venner og familie blir introdusert og eksponert til radikale imamer som omtaler ikke-muslimer som fienden. Men mer helhetlig kan man si at det forekommer en blanding av radikalisering på nett og utenfor, fordi ofte er det at den ekstreme IS propagandaen som finnes på nett blir spredt av den allerede radikaliserte individet i sin familie, vennekrets eventuelt moske. (Europol, 2021). Selv om rekrutteringen er en eskalerende indikatorer, betyr ikke det nødvendigvis at den vil skape trussel. Indikatoren må sees i sammenheng med andre indikatorer.

Våpen

I en rapport utarbeidet av Europol kommer det frem at under terrorangrepet i Paris i 2015 ble det brukt både helautomatiske våpen (AK-47) og bombevester. Våpnene som ble brukt er de samme som ble brukt i terrorangrepet i Mumbai i 2008. Europol sier videre at AK-47 er IS' foretrukne våpen sammen med bombevester. Årsaken er at AK-47 er kjent for å være pålitelig og kraftig våpen. Samtidig er våpenet relativt

billig og relativt lett å skaffe i de fleste land i verden. (Europol, 2016). I Europa 2020 så har det blitt gjennomført 10 jihadistiske terrorangrep, 4 angrep har blitt avverget, men bruk av våpen da omfatter seg til skytevåpen, stikkvåpen, eksplosiver og kjøretøy. (Europol, 2021). Dersom IS-sympatisører planlegger et angrep gjennomført i Norge, vil de med stor sannsynlighet bruke kniv, machete eller øks. Dette er litt å få tak i og koster nesten ingenting.

Modus Operandi

Måten IS har operert på i hele Europa er via nettverk. Slike jihadistiske støttenettverk “bak fiendens linjer” har eksistert siden sent på 1980 tallet. Eksempler på slike europeiske støttenettverk er Islam4UK (al-Muhajiroun) i Storbritannia og Profetens Ummah i Norge. Disse nettverkene gir mulighet for at terrorceller kan bygges opp. Måten cellene er bygget opp på er med en såkalt eller flere entreprenører. Disse kjennetegnes ved å være ressurssterke, ideologiske og politiske. Entreprenøren med tanke på at vedkommende er ressurssterk har tilgang til transnasjonale nettverk (Hegghammer, 2016). I cellene, men ikke nødvendigvis underlagt entreprenøren har du fotsoldatene. Disse deles opp i enten de som ikke passer inn i majoritetssamfunnet, de utilpassede og de som er på søken etter mål og mening, vandrerne. De utilpassede kjennetegnes med at de er “sosiale tapere”, kriminelle og ofte er dette personer med sosiale og personlige problemer. Disse slik som vandrende er på søken for en eller annen type tilhørighet. Vandreren har ingen klare kjennetegn, men er deltagende via sosiale medier og er der grunnet den givende sosiale tilhørigheten. (Europol, 2016). Den gjennomsnittlige jihadist i Europa har noen konkrete kjennetegn med variabler. Disse er yngre menn med bakgrunn fra enten Midtøsten eller Nord-Afrika. Lav utdanning med svak tilknytning til arbeidslivet og ofte med et kriminelt rulleblad. Variablene er at det også er mange kvinner og mange har høy utdanning med jobber. Det er også mange konvertitter samt er aldersspennet til jihadist varierende med alt fra ungt til middelalderen. (Europol, 2016).

Det er en myte at de fleste terrorangrepene i Europa som er utført i IS sitt navn er begått av “ensomme ulver”. Disse er de såkalte fotsoldatene i terrorcellene som har forbindelser til nettverk etter at etterforskningen er gjennomført. Det er ekstremt sjeldent å se terrorister uten noen nettverk i Europa. (Europol, 2016)

Taktikk

IS utviklet kapabiliteten til å gjennomføre spesialoperasjoner globalt i årene 2014-2016 (Europol, 2016). På denne tiden hadde IS millioner på bok, kontrollerte et stort territorium og hadde titusener av fremmedkrigere. I dag har de derimot ikke denne luksusen og må ta til takke med enkeltindivider som gjennomfører enkle angrep i IS' navn. Det er også elementer av den syriske diasporaen i Europa som er utsatt for radikaliserings og det er innkommet rapporter om at flyktningssentre er arenaer for rekruttering til radikal islam. IS hadde et omfattende program med tanke på trening av rekrutter i 2016. Rekrutter fikk våpentrening, trening i bruk av eksplosiver og trening på henrettelser, halshugging. Rekrutter fikk også trening innen etterretningsmetoder og kontra overvåkning. Denne trening gjorde rekruttene i stand til å være emosjonelt fraværende når terroren gjennomføres, slik som i Paris 2015. Samt så er aksepten for døden er faktor for rekruttering og gjennomførelse av terrorangrep i IS sitt navn. Det finnes treningsleir i Europa og Balkan som fasiliteter for opptrening av rekrutter til IS, men disse leirene er av mindre omfang enn treningsleirene som var i Syria (Europol, 2016). Disse leirene er antatt nedkjempet av lokale myndigheter som en del av de tøffe tiltakene som EU har innført siden 2019.

Internett og sosiale medier er arenaer IS bruker, utenom rekruttering, for å tilegne seg diverse goder slik som våpen, penger, falsk ID og tjenester. IS kan bruke disse arenaene relativt trygt da det finnes flere krypterte apper og kommunikasjonskanaler. IS tok i bruk apper slik som WhatsApp, Skype og Viber, Facebook og Twitter i 2016. Inntil 2019 brukte IS telegram som en plattform for å bygge sitt nettverk, etter det ble Telegram tatt ned og IS bruke andre nettbaserte plattformer for å bygge nettverk (Europol, 2021). IS sitt bruk av verktøy, slik som VPN, for å anonymisere sin aktivitet på nett, gjør det vanskelig for myndigheter i å overvåke IS. I tillegg viser dette at IS er meget kapabel til å skjule sine spor og aktiviteter.

Målutvelgelse

Terrorisme er som teater. Antallet som ser på er viktigere enn antallet drept for terrorister. Terrorister dreper så mange det krever for å få folk til å se på. (Jenkisen, 1974). Noen steder krever mer enn andre steder for å få oppmerksomhet. I Norge kan man skape frykt ved å gjennomføre et angrep med knivstikking på gata, men for

eksempel i Bamako i Mali krever det sterkere aksjon for å få samme effekt. Dette er fenomen forståelse som flere snakker om som for eksempel Hoffman og Jenkisen.

Angrep som utføres av IS må ikke nødvendigvis koordineres fra Syria. Selve IS-ledelsen har lagt frem en generell strategi, men de lokale terrorcellene i Europa nyter stor frihet i henhold til valg av våpen, taktikk og målutvelgelse (Europol, 2016). Når det gjelder målutvelgelse så har IS vist kapabiliteten til å angripe uten sidestykke, på hvilket som helst tidspunkt, mot nesten hvilket som helst mål. IS i sin målutvelgelse utelukkende går for myke mål som har potensiale til å skape store dødstall.

IS sin preferanse for myke mål betyr at angrep på kritisk infrastruktur slik som strømnettet, nukleære fasiliteter og transportlinjer ikke er høyt prioritert av IS. Det samme gjelder med cyberangrep grunnet det lave skadepotensialet det har på samfunnet, ifølge IS. Selv om et planlagt og godt gjennomført cyberangrep kan gi store konsekvenser for staten, økonomien og samfunnet, mener Europol. Men i den nære fremtid kan dette endres og IS vil ta i bruk cyberangrep (Europol, 2016). IS sin målutvelgelse også inkorporerer mye bruk av tilfeldige mål. Europol ber Europa være forberedt på å “forvente det uforventede”. Paris, November 2015 var et eksempel på dette. Paris angrepet viser at IS er kapabel til å angripe steder utenfor sine territorielle kontrollerte områder. Det ser ut som det har pågått en endring fra angrep gjort i “ensom ulv” format til angrep gjort slik som Paris. Men selv om det ser slik ut, advares det mot at man senker skuldrene i forhold til angrep gjort av “ensomme ulver”. Men 2021 ser det ut til at fortsatt så blir jihadistiske terrorangrep utført via en enkeltmann på en usofistikert måte (Europol, 2021).

Jihadistiske angrep i 2020 er på 10 terrorangrep fordelt på landene Østerrike, Frankrike og Tyskland. Til Sammen ble 12 mennesker drept og 47 ble skadd. Men dette viser til at fortsatt så er hovedfokuset til IS myke mål (Europol, 2021).

Finansiering

Det har ikke kommet noen konkrete svar på hvordan IS-medlemmer blir finansiert i EU. Dermed kan vi anta finansieringen skjer på egenhånd, på lovlige måter (Ofstedal, 2022). Det er åpenbart at reisekostnader, leie bil og anskaffelser av bosteder, kommunikasjonsmidler, våpen og eksplosiver tyder på store summer av penger.

Europol sier at det er ingen bevis på at det eksisterer nettverk som finansierer IS, dermed forsterker dette argumentet om at IS-terroristen er i stor grad uavhengig finansielt. Men det er fanget opp informasjon som tyder på at det finnes entiteter som finansierer terrorister via Bitcoin. Vedrørende finansiering av terrorangrep med kryptovaluta er dette noe vil i større grad bli brukt i fremtiden. (Oftedal, 2022)

Med tanke på fremmedkrigere som reiser til konfliktsoner, så tyder det på at disse finansierer dette via både lovlige og ulovlige midler, slik som egne oppsparte midler, lønn, små lån eller svindel (Oftedal, 2022). IS-terroristens store grad av finansiell uavhengighet kan argumenteres med at de terrorangrepene IS har utført i Europa ikke er dyre. Konkrete tall sier at 83 prosent av angrepene har kostet under 10 000 dollar, samt foregår mesteparten av finansieringen via lovlig måter som igjen kan gjøre det vanskelig for myndigheter i å detektere dette. (Oftedal, 2022)

Trusselvurdering

I juli 2014 slå PST alarm om en konkret terrortrussel som skulle finne sted i løpet av få dager i Norge, PST visste når angrepet skulle være, men de var usikre på hvor. Trussel gikk på at personer som hadde tilknytning til en terrorgruppe i Syria var på vei til Norge for å gjennomføre terrorangrep (PST, 2014). I ettertid viste det seg at trussel gikk på at 4 IS- krigere var på vei mot Norge. Selv om angrepet ikke fant sted, kom PST i november 2014 med en melding om at IS gjør fortsatt trussel mot Norge og at de mest sannsynlig vil prøve å angripe Norge i løpet av neste år (Altså 2015). Dette ligger i IS sin ideolog som alltid har hatt intensjon om angrepet Norge når kapasiteten er på plass. Det er altså nettverkene sammen med entreprenører som utgjør størst trussel mot Europa og Norge, men dette er i sammenheng med at Europa har vært deltakende i forskjellige typer militære intervensjoner eller aksjoner utenfor Europa. For eksempel deltakelsen til koalisjonen mot IS på midten av 2010 tallet. Det forekommer etablering av flere jihadistiske nettverk i disse europeiske landene, dette øker risikoen for terror i disse landene. Dersom disse europeiske landene innehar flere eller en karismatisk entreprenør øker terrortrusselen betraktelig. Dette betyr at nettverket i seg selv etablerer en terrortrussel, men med riktig entreprenør mangedobles den. En av de bedre eksemplene på en entreprenør er Djamel Beghal

(Europol, 2016). IS og al-Qaida vil fortsette å oppfordre sine støttespillere i Europa til å gjennomføre angrep, men Norge er ikke av de mest framtrepende målene i Vesten. Like fullt vil IS og al-Qaida fremdeles benytte anledningen til å angripe vestlige mål når muligheten oppstår (Fokus, 2022 Side 62). Etnisk hat, drap, angrep og provokasjon mot flyktninger og muslimer fra høyreekstremister kan være en trigger for at IS-sympatisører vil gjennomføre et terrorangrep i Norge. Terrorangrepene 22. juli 2011, Angrepet mot al-Noor moskeen i 2019 og SIAN sin provokasjon med koranbrenningen er hendelser som har potensiale til å inspirere IS-medlemmer eller -tilhengere til å gjennomføre hevnangrep. Det virker som høyreekstremister ønsker å provosere frem vold fra ekstremist islamister, slik at høyreekstremister kan peke fingeren mot muslimer for å kommunisere til samfunnet at SIAN hadde rett når det gjelder muslimer og islam. Dersom nye terrorangrep fra høyreekstremister finner sted i Norge mot muslimer, dessuten masse koranbrenninger, vil dette øke sannsynligheten for enkelte personer som har havnet utenfor samfunnet og som oppsøker fellesskap vil gjennomføre et angrep av variert omfang i Norge.

Norge har fordømt det russiske invasjonen av Ukraina og har som NATO-medlemsland sendt militært utstyr og våpen til Ukraina (Kvamme, 2022). Dette ble ikke godt mottatt av Russland. Russland brukte migranter som våpen mot Norge i 2015, det samme gjorde Lukasjenko mot EU i 2021 (Nygaard, 2015). Det er tenkelig at Russland vil spille migrantkortet mot Norge igjen som en reaksjon på Norges støtte til Ukraina. Dersom denne påstanden finner sted, vil dette belaste sikkerhetssystemet for å avdekke mulige terrorister som vil skjule seg blant migranter.

IS sin strategi er å angripe sivile mål for å få mest mulig oppmerksomhet. Vi tror ikke at IS vil ha kapasitet til å angripe høysikkerhets belagte steder som Stortinget og Slottet. IS vil oppsøke store folkeforsamlinger med mindre sikkerhets for å påføre sivile størst mulig skade. Dessuten er ikke IS taktikk å lamme samfunnet, men heller angrepet myke mål å påføre mest mulig skade. Samlinger som julemarked på Karl Johans gate, landslag og fotballkamper på Ullevål stadion, 17 mai toget, konserter, festivaler, fotball på storskjerm på Kontraskjæret er de mest utsatte målene. Men vi mener at største trussel faren ligger ved at Norge skal arrangere Håndball VM for kvinner i 2023 og Håndball VM for menn i 2025. Dette er to arrangementer som har

mediedekning over hele verden og vil tiltrekke seg masse oppmerksomhet, dessuten finner disse arrangementene sted om en stund noe som gir terroristene tid til å planlegge. Sannsynligheten for at IS gjennomfører et angrep mot myke mål som er ovennevnt er beregnet til LITE SANNSYNLIG: Det betyr at det er liten grunn til å forvente (10-39%).

Konklusjon

IS sin intensjon, Norges deltakelse i den internasjonale koalisjonen mot terrorisme, hjemvendte fremmedkrigere, personer som faller utenfor samfunnet og provokasjon mot Islam og muslimer fra høyreekstremister gjør sannsynligheten til lite at IS vil gjennomføre et terrorangrep i Norge innenfor 5 års perspektiv.

Muslimhets har økt i Norge og hatefulle ytringer mot muslimer har økt på sosiale medier den siste tiden. Terrorangrepene som skjer andre steder i verden, er med å økte hatet i Norge mot muslimer. Dessuten så har høyreekstremister arrangert en rekke koranbrenning i Norden. Dette er en sosial aktivisme som er med på å dele samfunnet i to, vi mot dem. Denne trenden vil legge mer press på personer som faller fra samfunnet og ikke klarer å bli integrert. Disse menneske vil være en rekrutteringsoffere til ekstremistiske miljøer, noe som vil øke sannsynligheten for at et angrep vil finne sted i Norge.

Norge er også medlem av NATO og er en del av den internasjonale koalisjonen mot terrorisme. Norge er i Irak, Syria, Jordan, Sahel-regionen. Dette vil bli ansett av terroristene som et angrep fra Norge, derfor vil terroristene motivere til vold i Norge.

Migrasjon spiller en viktig rolle når det gjelder trusselbildet i Norge. PST har allerede advart mot et angrep tidligere, terrorister som var på vei til Norge, og en 16-åring som ble dømt til 5 års fengsel på grunn av terrorplanlegging. Dette er et bevis på at det forsøkes å angripe Norge av terrorgrupperinger, hovedsakelig IS. Basert på IS-strategi vil IS angripe myke mål for å oppnå mest mulig oppmerksomhet.

Litteraturliste

- Berge, J. (2021). *16-åring dømt til fem års fengsel for terrorvirksomhet*. [16-åring dømt til fem års fengsel for terrorvirksomhet \(aftenposten.no\)](https://aftenposten.no)
- Byman, D. (2016). *Understanding the Islamic State - A Review Essay*.
- E24, (2014). *Brende: - Vi støtter Obamas initiativ mot ISIL*. <https://e24.no/norsk-oekonomi/i/nameJB/brende-vi-stoetter-obamas-initiativ-mot-isil>
- Etterretningstjenesten, (2022). *Etterretningstjenestens vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer*. [Fokus 2022 \(forsvaret.no\)](https://fokus2022.forsvaret.no)
- Europol, (2016). *Changes in modus operandi of Islamic State terrorist attacks*. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/changes_in_modus_operandi_of_is_in_terrorist_attacks.pdf
- Europol, (2021). *European Union, Terrorism Situation and Trend report* <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2021-tesat>
- Grabo, C. (2002), *ANTICIPATING SURPRISE: Analysis for Strategic Warning*.
- Hegghammer, T, (2016). *The Future of Jihadism in Europe: A Pessimistic View*. <https://publications.ffi.no/nb/item/asset/dspace:7014/1767975.pdf>
- Hoffman, B, (2017), *Inside Terrorism, Third Edition*. Columbia University Press.
- Jenkisen, B, (1974). *International Terrorism: A new kind of warfare*. [International Terrorism: A New Kind of Warfare \(rand.org\)](https://www.rand.org/pubs/monographs/MG029.html)
- Kvamme, O, (2021). *Dette er det militære utstyret Norge sender til Ukraina*. [Dette er det militære utstyret Norge sender til Ukraina \(forskning.no\)](https://forskning.no)
- Leraand, D & Steneresen, A & Larsen, K. (2019). *Fremmedkriger*. [fremmedkriger – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no)
- Leraand, D. (2022) *MINUSMA*. [MINUSMA – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no)

- Lia, B & Nesser, P, (2016). Jihadism in Norway: A Typology of Militant Networks in a Peripheral European Country.
https://publications.ffi.no/nb/item/asset/dspace:1717/PTX6_A11_Lia-Nesser+%28FINAL%29+20-12-2016%29.pdf
- Lyngstad, H. (2022). *Frankrike og samarbeidspartnere trekker seg ut av Mali*. [Frankrike og samarbeidspartnere trekker seg ut av Mali – VG](#)
- McCants, W. (2015) *The ISIS Apocalypse*. St Martin's Press.
- Nesser, P, (2022). Petter intro onsdag jihadisme.pptx. Hentet fra [Petter intro onsdag JIHADISME.pptx](#)
- Nesser, P, (2022). Petter europeisk jihadisme.pptx. Hentet fra [Petter EUROPEISKJIHADISME.pptx](#)
- Nygaard, L. (2021). *Det er det militære utstyret Norge sender til Ukraina*. [Russland brukte migranter som våpen mot Norge - Historie \(klikk.no\)](#)
- Oftedal, E (2022). *Finansiering av terrorangrep i Europa*. pptx. Hentet fra [BI - Finansiering av terrorangrep i Europa 1994-2016 - for oversendelse.pptx](#)
- Pitas, C, & Holden M, & Elgood, D, (2021). *Libyan jailed for life for UK attack that killed three*. [Libyan jailed for life for UK attack that killed three | Reuters](#)
- Roalsø, M & Veum, E, (2021): *Avslutter anti-terroroperasjon i Mali: – Det er nok noen jihadister som gnir seg i hendene nå*. [Avslutter anti-terroroperasjon i Mali: – Det er nok noen jihadister som gnir seg i hendene nå – NRK Urix – Utenriksnyheter og -dokumentarer](#)
- Seldin, J. (2022). *Global Coalition Warns No Rest for Fight Against Islamic State*. [Global Coalition Warns No Rest for Fight Against Islamic State \(voanews.com\)](#)